

de Embedsmænd, der i dette Tilfælde have afgivet Erklæring. Det maa naturligvis være dem, der mene, at vi kunne godt hjælpe os med det, som det er. Jeg tror imidlertid, at det er faabel i Borgernes som i Statskassens velforsaaede Interesse at aabne Lejlighed for Borgere til at blive betjente af Toldvæsenet paa den billigste og mest praktiske Maade, og det mener jeg, vil ske, naar de faa Lejlighed til fuldt ud at kunne blive betjente ved Stationen. Derfor vil jeg, da jeg, som sagt, ved, at der vil blive gjort Anstrengelser for mellem 2den og 3dje Behandling at komme til et andet Resultat i den Sag, henstille til Ministeren, at optage denne Sag med Velvilje, thi det drejer sig i Virkeligheden om store Værdier og mange Hundrede Medborgeres Interesser. Dette er Grunden til, at jeg har gjort en Bemærkning herom, thi der er ingen Differens ved Afstemningen. Vi stemme alle for de 15,000 Kr. Skulde Ministeren imidlertid blive klar over, at det, jeg her har nævnt, er et billigt Forlangende, kan jeg ikke nægte, at efter min Mening er det ogsaa finansielt rigtigst for Statskassen allerede nu at gaa til en større Udvidelse, da vi jo alligevel ere nødt til at bygge derovre.

Finansministeren (Lüttichau): Det sidst omtalte Forhold var vist ogsaa, hvis jeg erindrer ret, under Diskussion ved 1ste Behandling af Finansloven, og det blev da oplyst, at de Lokaler, som Toldvæsenet har paa Horsens Banegaard, vilde ogsaa kunne finde nogen Udvidelse ved de Vædninger, der foretages af Jærnbanevæsenet. Jeg skal villig indrømme det ærede Medlem for Ribe (Bust), at der derved ikke sker Horsens som handelsdrivende By, der fortolder et stort Kvantum toldpligtige Varer, fuld Fyldest, men det forekommer mig dog, at den Ordning, der nu vil komme til Stede, bør prøves nogle Aar, førend man strider til en ny Udvidelse, være sig enten paa Banegaarden eller ved Opførelsen af et nyt Toldhus. En saadan Afventen vil ogsaa stemme med de Sparingsmøjlighedshensyn, som have været under Omtale i Dag, idet det jo vil kræve betydelige Summer at ordne sig paa denne Maade. Overtoldinspektøren for Sjælland, som tilfældig bor i Horsens, har erklæret, at saaledes som det nu bliver, vil det kunne forsvares. Han er altsaa ogsaa af den Mening, at Tilstanden vil blive ret taalelig. Forholdet skal imidlertid blive nøje paaagtet, og naar Trangen bliver saa stor, at der maa strides til større Foretagender, vil man selvfølgelig komme til Rigsdagen og bede om en Bevilling.

Maaske jeg, medens jeg har Ordet, maa med Hensyn til Ryttergodset og de Prioriteter eller Ræsttøbesummer, som staa i samme, komme med en Oplysning endnu. Der er nemlig, siden jeg sidst havde Ordet, fra Finansministeriets Arkiv tilstillet mig en Meddelelse om, at man har fundet et Skøde fra den Tid, Afhændelsen af Ryttergodts fandt Sted, og i dette hedder det, at „den øvrige Halvdel af Røbesummen“ — den ene Halvdel er indbetalt, og den anden staa som Ræsttøbesum — „forbliver efter Auktionskonditionerne udi Hartornet, imod at fornævnte Skødemodtager“ — han er saa nævnt ved Navn — „og efterkommende Gjere svarer af hvert 100 Rdl. aarlig 4 Rdl. som en Afgift, der bestandig og uforanderlig hester paa Grunden og Stedet.“ Herester maa jeg rigtig nok have den Anskuelse, at det Forhold, som her er til Stede, er det, at Ræsttøbesummen som Realbyrde hviler paa Ejendommen, og at der i Salget er begrundet en Ret til for Staten uvægerlig at afkræve 4 pCt., saa at der altsaa ikke kan være Tale om at foretage nogen Rentenedsættelse. At der senere ved Udflykning er indrømmet Tilladelse til at overføre visse Dele af denne Gæld paa den ny Ejendom er kun en Indrømmelse lige over for Debitor.

P. Madsen: Den højtærede Finansminister og det ærede Medlem for Rjøbenhavns Ake Valgkreds (Scharling) have talt om, at Renten i Njeblikket var opad gaadende, og jeg vil ikke benægte, at det ganske svagt kan mærkes. Det er desuagtet en Rensgøring, at Renten for Udlaan af Kreditforenings- og Sparerkassemidler er under 4 pCt., og at den almindelige Renté her i Landet altsaa er under 4 pCt. Jeg kan derfor ikke forstaa, at den højtærede Finansminister ikke har kunnet følge Finansudvalgets Flertal i dets Forslag om at nedsætte Renten af Ræsttøbeløbet af Domæne- og Bøndergodset her i Landet. Den højtærede Finansminister har jo tidligere talt meget smukt om Rentenedsættelse over hele Vinién, jeg skal saaledes tillade mig med den fungerende Formands Tilladelse at oplæse et Par Ord af, hvad den højtærede Finansminister udtalte under første Behandling af Forslaget om Optagelse af et Statslaan. Han udtalte da: „at Landet er stedt i Nød, at der er Trang over hele Vinién til en Rentenedsættelse, at Staten gør, hvad den kan gøre, for at andre Pengeinstitutioner kunde følge efter paa samme Vej, og Maalet derefter naas, er noget, som ogsaa jeg for mit Vedkommende har gjort gældende og vil fastholde.“ Det er vel ogsaa i den almind-